

Recepcinės ir ekspresinės kalbos sutrikimas

Domas yra penkerių metų berniukas. Jam yra diagnozuotas kalbos sutrikimas, kuriam būdingi tiek recepcinės, tiek ekspresinės kalbos sunkumai. Šiai problemai spręsti buvo taikomas klasės stebėjimas. Stebėjimas padėjo pamatyti, kaip Domas bendrauja pamokų metu su mokytojais bei pertraukų metu su bendraamžiais. Tam, kad Domas pagerintų savo kalbos įgūdžius, mokytojai davė jam tikslingus nurodymus ir grįžtamąjį ryšį. Taip pat jie naudojo standartizuotus kalbos vertinimo testus, kurie padėjo nustatyti, kuriose kalbos srityse Domui kyla daugiausiai sunkumų. Labai svarbu kuo anksčiau atrasti šiuos sunkumus ir taikyti intervenciją bei į visą procesą reikėtų įtraukti mokytojus, tėvus ir logopedus. Šis metodas yra vadinamas visapusišku požiūriu.

Pirmasis šio metodo žingsnis yra atranka. Ankstyvoji atrankinė patikra padeda nustatyti, kurie vaikai gali turėti kalbos sutrikimų. Atranka gali būti atliekama naudojant standartizuotus testus, tėvų ir mokytojų kontrolinius sąrašus ir kitus su kalba susijusius įrankius. Šie įrankiai padeda greitai ir lengvai nustatyti, kuriems vaikams gali prireikti tolesnio įvertinimo ir pagalbos.

Antrasis žingsnis - įvertinimas. Nustačius, kad vaikas turi kalbos sutrikimų, būtina atlikti vertinimą, kad būtų nustatytos konkrečios sunkumų sritys ir parengtas tikslinis intervencijos planas.

Trečiasis žingsnis - intervencija. Intervencija - tai tikslingas kalbos mokymas ir pagalba siekiant pagerinti vaiko kalbos įgūdžius. Mokytojas kartu su tėvais gali parengti ir įgyvendinti intervencijos planą, kuris gali apimti vaizdinių priemonių naudojimą, kartojimą ir aiškius nurodymus, padedančius vaikui vystyti kalbą.

Ketvirtasis žingsnis - pažangos stebėjimas. Pažangos stebėjimas apima reguliarių vaiko kalbos įgūdžių vertinimą, siekiant nustatyti, ar intervencija veiksminga ir ar reikia koreguoti intervencijos planą. Pažangos stebėjimas gali būti vykdomas stebint, atliekant neformalius vertinimus ir standartizuotus testus.

Taip pat yra ir kitų metodų, kuriuos galima naudoti siekiant palaikyti kalbos sutrikimų turinčių vaikų kalbos raidą:

1. Vaizdinių priemonių naudojimas: vaizdinės priemonės, pavyzdžiui, paveikslėliai, diagramos ir schemos, gali padėti kalbos sutrikimų turintiems vaikams suprasti kalbos sąvokas ir pagerinti jų supratimą.
2. Aiškių nurodymų teikimas: kalbos sutrikimų turintiems vaikams reikia paaiškinti, ko iš jų tikėtės.
3. Kartojimas: nuolatinis sąvokų kartojimas gali padėti palaikyti vaiko atmintį.
4. Modeliavimas: tinkamo kalbos vartojimo modeliavimas gali padėti kalbos sutrikimų turintiems vaikams išmokti taisyklingai vartoti kalbą įvairiose situacijose.

5. Motyvavimas: norint, kad kalbos sutrikimų turintis vaikas tobulintų kalbos įgūdžius, reikia jam suteikti teigiamą grįžtamąjį ryšį ir jį palaikyti.